XLIV. évf. Cluj, 1934. április. 4. sz.

UNITÁRIUS KÖZLÖNY

A VALLÁSOS ÉS ERKÖLCSÖS ÉLET ÉBRESZTÉSÉRE
KIADJA A DÁVID FERENC EGYLET

Alapította: Dr. BOROS GYÖRGY.

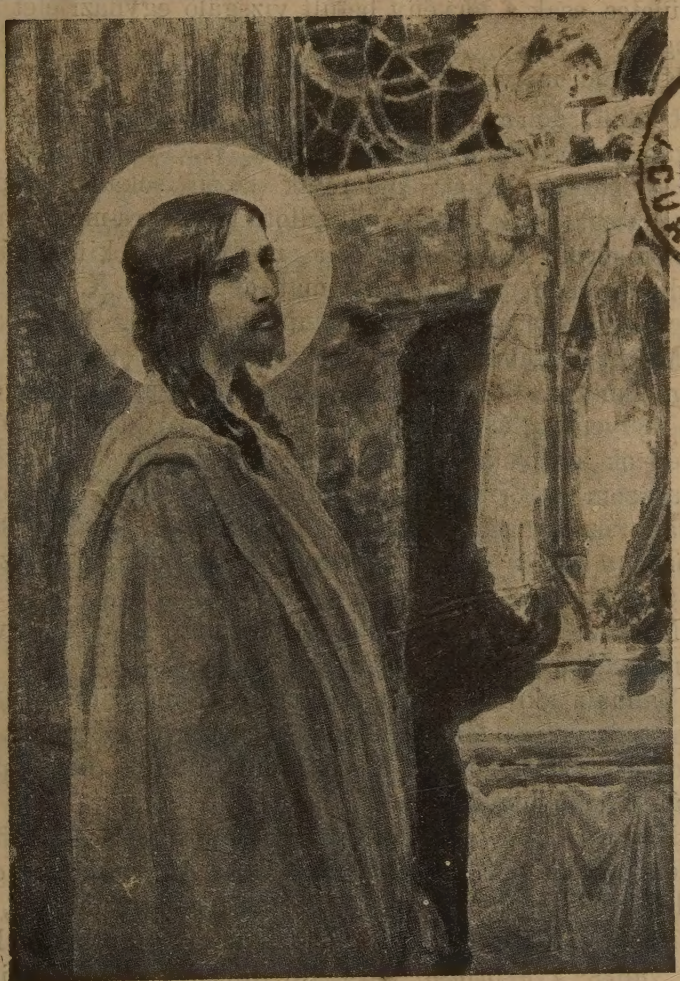

„Én vagyok az út, igazság és élet, aki énbennem hiszen, ha meghal is, él.“

Unitarian College for the ministry
Berkeley
California
America

Új farizeusok.

A Nagy Hét, a húsvétot megelőző hét napjait éljük. Ilyenkor visszagondolunk Jézus életére, megpróbáltatásaira, kínszenvedéseire s rendesen megbotránkozunk az egykori zsidók romlottságán, közömbösségén és kegyetlenségén, mellyel Jézust keresztfára küldték. Megbotránkozásunk közben azonban elfelejtünk saját magunk felett ítéletet tartani.

Számtalan egyházi beszéd hangoztatja, hogy az igazi ellentét Jézus és ellenségei, (köztük a farizeusok) között abban a különbségben rejlett, mely a szív mélyebb vallásossága és a felületes, csak a törvény betűit vizsgáló egyházi élet között tátongott.

Kérdem, melyik talál e két változat közül reánk?

Utóbbi időben a hagyományos „unitárius összetartás" jócskán meglazult. Egyének, pártok, vidékek állanak szemben egymással. Nagy embereink közül sokan sértődötten, vagy daccal a szívükben félreállottak. Egyre-másra halljuk templomkerülő testvéreinktől a szenvedélyes kifakadásokat: „Addig be nem teszem a lábamat oda, amíg X. is odajár!" Vagy: „Nem megyek addig templomba, amíg Y. a pap!"

Megpróbáltam e keserű visszavonulások okait esetenként végig-elemezni. Nem találtam egy esetet sem, ahol az ok valami mélyen vallásos, egészen az imádkozó lélek legmélyéről fakadó ok lett volna. Társadalmi pereskedések, hétköznapi „haragszom rád"-ok, anyagi érdekek, szervezeti indokok játszottak közre majd mindenütt. *Külsőségek! Felületességek! A törvény betűin való rágódások!* Épen, mint a farizeusoknál.

Mindezt mások is megállapították már. Csak az orvosszerek megválasztásában nem értünk egyet.

Vannak, akik az egyházi törvények megújításától remélik a gyógyulást. Mások anyagi megszerveződésünket hangsulyozzák. Ismét mások a vezetőink állandó bírálgatásától várják a jobb jövőt.

Magunk részéről mindezeket fontosaknak és szükségeseknek tartjuk, de csak *másodsorban*. Az unitárius egyház legelsősorban nem politikai, vagy gazdasági alakulat, melynek mindene a törvény és a pénz, hanem az unitárius keresztény vallás gyakorlását elősegítő intézmény. Vezetőink ál-

landó bírálása sem nevezhető épen kereszténvi cselekedetnek, sokkal inkább annak volna nevezhető az a szent buzgóság, mely vezetőinknek addig ajánlgatná fel a segítségét, míglen elfogadják s együtt dolgoznak vezetők és vezetettek.

Nincs olyan törvénye a világnak, amelyet kijátszani ne lehetne, de olyan sincs, amely pótolni tudná a szent lelkesedést.

Nincs a világnak annyi pénze, amennyit rossz gazdálkodás, vagy rossz viszonyok el ne emészthetnének, de annyi sincs, amennyi egy körömfeketényi vallásos érzéssel felérne.

S nincs a világon olyan vezetőség, mely tökéletes lenne, de olyan sincs, amely követők nélkül egyházi életet tudjon teremteni.

Gyakorlati példákkal szólva:

El kell várnunk önmagunktól is, vezetőinktől is, hogy a vallásos életet fontosnak tartsuk. Különösen egyháztársadalmi egyesületeink vezetői ügyeljenek, hogy ne csak közgyűlésekre, hanem a templomba is járjanak el. Legyen annyi következetesség bennünk, hogy ha illőnek tartjuk a vallás kérdései fölött társaságban, vagy fehér asztalnál gúnyolódni, akkor ne fogadjuk el az egyházi tisztségekre való megválasztatásunkat, még akkor se, ha azok anyagi előnyöket nyujtanak nekünk. Végül pedig legyen annyi becsületesség bennünk, hogy a kritikát csak akkor hangoztassuk, ha jól ismerjük a körülményeket és ha mi is hajlandók vagyunk segíteni a megkritizáltaknak, hogy feladatukat jobban töltsék be.

Ha ez, az általánosságban is egyedül helyes, mert egyedül következetes, magatartás némelyeket elszakítana egyházi szervezetünktől, ám legyen. Harmincezer buzgó unitárius többet ér, mint nyolcvanezer közönyös. A szám magában véve nem sokat jelent. A farizeusok többen voltak, sokkal többen, mint Jézus tanítványai, de azért a farizeusok rendje ma már csak emlék, míg Jézus egyháza meghódította a világot.

Az unitárius feltámadást a saját szíveinkben kell keresnünk!

Szent-Iványi Sándor.

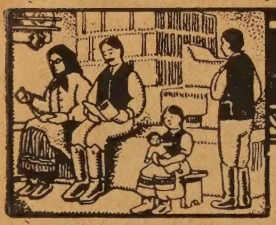

TŰZHELY MELLETT

Üdvözöllek, Tavasz!

Örök titkoknak dölyfös ura,
Virágos kedvű, nagyszerű legény:
Üdvözöllek, Tavasz!

Birokra jöttél legényesen,
Hogy összeszedd a szent titkokat.
Amit annyira rejtegettünk,
Most nagy álmainkat összeszedtük
S eléd szórjuk a rejtett titkokat,
Fáradt szívünkről, rózsaszirmokat.

Törékeny titkaink összegyűjtöd
S vágtatsz velük sok új örömre
És szent álmainkat örökre
Elviszed. Tovább hajtasz sok új mezőre
És sok új titkot kacagva aratsz.
Leborulok szent színed előtt
S üdvözöllek, Tavasz!

Székely Gyula.

Elmaradt öntözés.

Ez az írás pedig nagyon, de nagyon erősen szomorú lesz. Szomorú még akkor is, ha a tavasz vörös kacagással kiáltja a nagy szilaj hozsánnát: az Életet.

Szólni fog egy elmaradt húsvéti öntözésről. Nem lesz más, csak egy nagyon fájó emléknek a megidézése. És ha még fájna valakinek rajtam kívül, hát nagyon, de nagyon szépen kérem: bocsásson meg érte. Bocsásson meg azért is, amiért Halálról beszélek akkor, amikor mindenek és mindenkik az életet hirdetik. És a feltámadást. Nem tehetek róla, ha nagyon szeretek a Halál mezején aratni és ha minden dalom a Halál mezejéről hazatérő arató éneke.

*

Karácsonykor még víg volt Baba. Víg, miként víg a Karácsony. És kacagott a szája akkor is, amikor a szive már nagyon-nagyon sírt. Még nem volt éppen 16 éves és már tudta azt, amit

mi is tudtunk, csak nagyon fájt bevallani. Azt, hogy a tavasszal, vagy talán majd az ősszel, elmegy Baba ...

Karácsony estéjén náluk voltam. És a vacsoránál Baba mellett ültem. Akarva, vagy akaratlan ránéztem. És ott felejtettem a szemem a szemében, az arcán, amely gyönyörű volt és amely még nem volt 16 éves ... De mindenki sejtette, hogy a tavasszal vagy az ősszel ... Mert Baba már régen beteg volt. Azt mondták, hogy a tüdejével van baj. És hogy a tüdeje nagyon sietteti az élettel.

És egyszer Baba is rámküldte tekintetét. És a tekintetében ott ült valami csodálkozó szomorúság. Mert minden vígságálarc mögött ott volt a Baba igazi arca. Valahogy úgy ült, mintha tudta volna, hogy neki ez a föld idegen ország és az ő élete elhivatás a szenvedésre. Nagy barna szemeivel szomorúan nézett rám.

— János, miért nem szól valamit. Úgy fáj mikor így hallgat.

— Tudja Baba, könnyű beszélni, amikor az embernek nincs mondanivalója, de jaj akkor, amikor a mondanvalók szíven ütik és szót kérnek ... Én nem tudom, de nekem valahogy, most úgy fáj minden szó ...

— Igen János, tudom maga nagyon szereti a súlyos szavakat... De mégis kérdezni szerettem volna valamit, hát kérdeztem:

— Baba, miért nem írta le azt a nótát végig, amire a nyáron kértem?

— Azt a nótát ... azt a nótát, hagyjuk örökre bevégezetlenül ... Mert az valaha magának talán, talán ha fájó is, de egyszer úgy félbemaradva nagyon nagy emléke lehet ...

És mikor felnéztem, Baba nem volt az asztalnál. Valahonnan pedig magányos bánatossággal szólott a már nagyon, de nagyon erősen fájó emlékké vált — bevégezetlen nóta ...

„Mit susog a fehér akác hervadozó virága,
Ha a szellő rájazokog, a szivem is átjárja,
Bodog idő hova tünt el, édes emlék ne hagyj el,
Susogj, susogj fehér akác, hervadj el a szívemmel ..."

És én arra gondoltam, hogy a nótáknak is van szívük. Baba visszaült az asztalhoz. És arcán ott ült az egyetemes megnyugvás. Pedig egy kicsit fáradtnak látszott. Mert tüdeje nagyon rossz volt és akaratos, mint a gyermek és nem engedte énekelni. Ének helyett inkább szerette a sípolást.

— Baba, hát igazán nem írja végig?

— János, húsvétkor jöjjön el öntözni, és aztán majd akkor, ha mindenképpen úgy akarja, hát leírom ... Ugy-e eljön? ... Baba már tudta, hogy a Halál jegyese és szemébe könnyek jöttek, a Halál jegykendői.

Pedig hát én sem akartam már végig a nótát ... Mert tudtam, hogy akiket a Halál időnap előtt eljegyzett, azok nagyon látnak előre és nagyon bölcsek ... És én még ma is, a ma realizmusában is egy kicsit romantikus vagyok ...

Aztán eljött a húsvét is. Úgy jött, ahogy jönni szokott minden húsvét. Tavaszosan. Egy kicsit legényesen, zöld bokrétával kalapja mellett.

És én szívemben egy csöppet sem húsvéti örömmel öntözni indultam. A téli hó még alig mozdult, de a havas télre már kárörvendően vigyorgott a tavasz.

Az úton emlékezetembe jött az a kicsi régi vers, amit már régen-régen tanultam: azt hallottam, van egy rózsafa, el akar hervadni, szabad megöntözni? ..." Mennyiszer elmondtam már ezt régen. Amikor még nem éreztem semmit és a szemem se látott semmit, csak a pirostojást ... De most már éreztem és láttam, hogy tragédia, keserű tragédia van ebben a kicsi bolondos öntöző versben ...

Felmentem a hegyre és láttam a falut, ahol Baba, a rózsafa hervadt akaratlanul. És arra gondoltam, hogy Babát ma nem szabad megöntözni ... Mert akkor a nóta sem marad úgy bevégezetlenül, ahogy Baba is akarta és én is akartam be nem vallóan. És akkor nem lesz emlék, nem lesz szimbólum, aminek akarva, vagy talán akaratlanul készült.

Ott álltam még egy ideig a hegyen. És nagyon jónak és árvának éreztem magam. Az Isten öntözőjéből pedig csöndesen, húsvéti öntözéssel esett az eső.

Aztán hátat fordítottam a falunak és visszaindultam az én falumba. A templomból falubéli, erősen bizó hangok törtek az ég felé. Arról szólott az örök zsoltár, hogy: Feltámadunk.

*

És én azon a húsvéti napon sehogy se tudtam elhinni.

Biró János.

A mi új iskolánk.

1933. november 19.

Búsongó kis tömeg, jámbor atyafiak,
Mint a tanítványok első pünkösd napján
Szent dolgot akarván;
Lehajtott bús fővel, csüggedező szívvel
Szövik-szövögetik a kétes jövendőt
Egyre téve kettőt:
Öreg az iskola, düledezik fala ...
Mi lesz itt ...? mi lesz így ... ? a jó Isten tudja,
Csak Ő ... csak Ő ... tudja!
Veszély fenyegeti egyházunk jövőjét ...
Nem lesz hol plántálni az Isten egységét,
Hitünk erősségét!
Mi lesz jövendője nyiló virágjuknak,
Ha nem lesz kis kertje hitnek, tudománynak,
Szeretetnek, jónak!
Hol lesz a magvetés, aggódik a vető,

Hol lesz aranykalászt, nemes-szívet termő
Ringó kalászmezô?
Hová megy, merre megy életük hajója
Ha nem lesz hitüknek őrtálló oszlopa,
Világító tornya?
Oh, milyen lesújtó, aggodalmas idő,
Szomorú állapot, bizonytalan jövő,
Szívet-lelket ölő!
— — — — — — — — — — — — — — —
És amint így ülnek, ülnek s tanakodnak,
Hányják-vetik dolgát jelen-, jövő s múltnak.
Bizonytalanságnak:
Nyikorog az ajtó, a zárja felcsattan,
Szent-tűztől hevítve, diadalittasan
Belépnek egy páran.
Mosoly ül szemükben, arcukon glória,
Mintha hívatnának istenes dolgokra,
Beköszönnek sorra:
Isten jó nap, Tanács! Köszöntve legyetek!
Kár úgy tűnődözni mult és jövő felett,
Így tovább nem lehet!
Nem, . . . nem engedhetjük prédára szent hitünk,
„Megadjuk", építünk, Isten lesz mi velünk!
Ez a véleményünk! . . .
S mint sebesen zúgó szentlélek ereje,
Úgy hatott e pár szó a csüggedt szívekre,
Ifiura s vénre.
„Megadjuk", építünk! — szólt a viszontválasz
És szállt a szívekre nyugalom és vigasz:
„Úgy lesz, jó lesz biz az!"
— — — — — — — — — — — — — — —
S megindult a munka, mint méherajzáskor . . .
Hangos lett a környék kalapács zajától,
Daltól, zsolozsmától.
Még a kis templom is, eddig komor arca,
Látva, hogy már épül az előcsarnoka,
Felvidúlt a zajra.
— — — — — — — — — — — — — — —
És áll az épület itt e szentelt helyen,
Talpig mosolygóan tetszetős, szép mezben,
Templomunkkal egyben.
Hat fényes ablakszem tekint le az útra,
Biztat és hivogat, ilyenképpen szólva:
Jertek, jertek oda!
Bent a négy falköre vakító fehéren
Minden belépőjét fogadja szerényen,
Bármi hitű légyen.
Áldott legyen az Úr, a mi egy Istenünk,
Aki adott erőt, segedelmet nekünk,

Betöltve reményünk.
Áldott legyen a nép, ki megértve a szót,
Egy szívvel-lélekkel munkált és dolgozott
Ki itt, ki ott, amott!
És te kis épület, múzsáknak hajloka,
Kicsiny templomunknak ájtatos csarnoka,
Bölcsője, dalnoka:
Állj és maradj soká, (adjad jó Istenünk),
Légy kis egyházunknak s nekünk büszkeségünk,
Védőnk s erősségünk!

SZENTMÁRTONI BÁLINT.

A rugós katétra.

Miért választották a régiek temetőhelyekül rendesen a domboldalakat és hegytetőket? Azt gondolták-e, hogy a bilincseiből megszabadult léleknek ennyivel is kevesebb útat kell majd átrepülnie a mennyeknek országába? Vagy talán csupán az ember földi részére gondoltak s úgy vélekedtek, hogy a száraz, palás földben több ideig marad meg épségben a lélek földi sátora, mint az aljas helyeken? Elég a, hogy ez így van s ezen immár hiába törjük a fejünket.

Törte ezen a fejét eleget helyettünk is a verebesi tiszteletes úr. Élemedett, testes ember volt s kivált őszi, esős napokon sok keserves verejtéket izzadott, míg a temetői hágó vendégmarasztó sarát végigdagasztgatta. Már pedig a halottat ki kell kísérni az utolsó kapuig s ott még egyszer egy végső istenhozzádot mondani neki. Ezt a szolgálatot semmiképpen el nem engedték volna a hívek papjuknak. Inkább nem bánták, hogy a tiszteletes úr lóháton tegye meg a fáradságos útat ki a temetőbe.

A temetési menetben hát elől lovagolt a pap, fején a kerek papi süveg, hátán a zöldesbe játszó, kopottas fekete palást. Mellette lépegetett a kántor s diktálta a híveknek az áhitatos éneket: „Már elmégyek az örömbe.“ Utánuk következett a négyökrös, egész vágás lajtorjás szekér a koporsóval, körülvéve a keservesektől. A temetési menetnek ez a rendje megszokott dologgá vált Verebesen. Senki nem látott semmi kivetőt benne.

A mester szolgája azonban bodoki születés volt. Ez a fickólegényecske, mikor meglátta lóháton a papot, először kerekre meresztette a szemét, azután szélesre húzta a száját s kicsibe mult, hogy hangosan el nem kacagta magát. Különben is nyughatatlan, csintalan természet volt. A sírnál a népek között a pap lova mellé könyökölte magát. A tiszteletes elővette a bibliát s olvasni kezdte belőle Szent Pál vigasztaló igéit: „Elvettetik romlandó test, feltámasztatik romolhatatlan test.“

A legénykét megszállja az incselkedés ördöge s csíp egyet a pap lovának a tomporáján. A szürke pedig, úgy lehet, csiklandós bőrű állat volt, mert hirtelen hátrahúzza a fülét, elnyik-

kantja magát s úgy oldalba érdekli a legényt, hogy annak csak fölakad a szeme.

A szertartás komolyságán azonban nem sokat rontott ez a kis eset. A pap megigazítja orrán a pápaszemet s olvassa tovább rendületlenül: „Elvettetik erőtelen test, feltámasztatik hatalmas test . . .“ A hívek egy feddő pillantást vetnek a suhancra. Az pedig az oldalát fogja s elkényszeredetten sziszegi a fogai közül:

— Legén, de még rugós katétrát sem láték életemben!

Aminthogy effélét csakugyan nem is igen lehet látni akárhol.

Ma.

Új bimbó.

Életem fáján új kicsi bimbó
Szeretet karján édesen ringó.
Szöszke fejecske, súgaras kék szem:
Unoka gügyög, új kicsi fészken,
Repeső öröm jár szivem táján,
Új bimbó fakadt életem fáján.

Istenem! áldd meg s neveld föl nagyra,
Szín becsületre, nem üres rangra . . .
Plántálj szívébe emberjóságot,
Legyen majd neve ezerszer áldott . . .
Repeső öröm jár szivem táján:
Új bimbó pattant életem fáján.

1932. *Ürmösi Károlyné.*

Főzőkanál vagy írógép?

A cím után ítélve, kedves olvasóim, úgy-e azt hiszitek, hogy a konyhaművészet és a gépírás titkaiba foglak most bevezetni! Ehhez azonban semmi kedvem. Inkább arról szeretnék veletek beszélgetni, arról a mostanában sokat emlegetett kérdésről, mely gyakran képezi nagyon is heves viták tárgyát: ki a szerencsésebb, ki a boldogabb, a tegnapi, vagy a mai nő?

A tegnapi, aki tudott keveset németül, franciául, zongorázott, halk menüetteket és valcereket, de alig akadt közöttük, aki el merjen indulni egy alig félóráig tartó vonatozásra, vagy aki elment volna sétálni garde nélkül, a máma még kora délutánnak számító hat-hét óra körül. Aki pedig megtette, arról, vagy hős költeményt írtak, vagy pedig bő témát adott a pergő nyelvű kávé-néniknek. A tegnapi nő soha sem foglalkozott a kettőskönyvelés szabályaival, vagy a több ismeretlenű egyenletekkel, de nem is volt rá szükség. Férjhez ment s jó háziasszony lett belőle többnyire. Mit törődött ő azzal, hogy férje

hogyan keresi meg a fizetését?! Távol volt tőle minden, ami a reális, sivár élethez tartozott.

Azután jött a háború. Új eszmék jöttek, bénák, betegek, de elég erősek arra, hogy felforgassák a régi, nyugodt, kiegyensúlyozott életet. s oda vigyék a világot, ahol most áll: tele lelki krizissel, gazdasági válsággal, panamával.

A nő sem érezte jól magát régi otthonában. Pedig nem volt-e boldog? Boldogabb, mint a mai nő, aki már szabad, nem kötik a régi előítéletek, felfogások? A mai nő azt teheti, amit akar, de meg kell keresnie kenyerét és védekeznie kell az élet támadásai ellen. Komoly vetélytársa a férfinak és ismeri a küzdelmes, önző, számító oldalát is az életnek.

Mindenesetre bátor és nehéz lépésre szánta el magát, mikor otthagyta meleg fészkét, ahol csak be kellett osztania, amit más megkeresett. Most már neki is meg kellett keményen dolgozni az irógép mellett, a műtőasztalnál, az ügyvédi irodában, sőt a tanácsteremben is. Ha még hozzászámítjuk, hogy a kenyérkereső nőnek meg kellett, sőt meg kell ma is küzdeni a régi felfogásokkal, előítéletekkel, ha hozzávesszük, mennyivel gyengébb egy nő fizikuma a férfiénál, mennyivel érzékenyebb, finomabb a lelkülete: bizony elismerhetjük, nem is olyan irigylésre méltó egy dolgozó nő sorsa. Sőt igenis meg kell hajolni az előtt a leány előtt, aki elébe néz a bizonytalannak és bátran viseli a küzdelmet.

De . . . és itt jön a mindenhova odatolakodó de, — csak akkor nézhetünk rá elismeréssel, ha azon az úgynevezett férfipályán, melyet választ, kifogástalanul megállja a helyét. Vannak lányok, akik szivós kitartással és erős akarattal mennek kitüzött céljuk felé s azt el is érik — Hiszen éppen ebben a kitartásban és szivósságban van a nő ereje. — Azoké, akik nem azért iratkoznak be az egyetemre, hogy udvarlókat gyüjtsenek, nem azért mennek állásba, hogy legyen zsebpénzük, hogy elteljen az idő valamivel, hanem, hogy komolyan, öntudatosan dolgozzanak. Sok fiatal lány tartja el keresetéből szüleit, taníttatja testvéreit. Ha pedig nincsenek is rászorulva erre a keresetre, akkor is tanulniok kell a mai lányoknak. Ma már nem elégedhetnek meg a régiek tudományával, nem számíthatnak arra, hogy „úgyis férjhez megyek!" Mert ha férjhez megy? Ma már nem elég, hogy az asszony jól tudjon sütni, főzni, de megértő barátja is kell, hogy legyen férjének, aki minden gondolatát megbeszélhesse vele. Kell tanulnia azért is, hogy ismereteivel támasza, segítőtársa legyen férjének. Az így megalapozott családban lehet örök a boldogság.

Boldogság, hát mégis elérkeztünk ujra ide, ehhez a szóhoz? Igen, mert a nő igazi hivatása mégis csak ez marad, ott van ő igazán otthon, ahol nem kell szigoruan nézni a pápaszem mögül — hanem meleget, szeretetet adhat. Igen, ez az, odaadni mindent, amink van, mert csak annyit ér minden ember, amennyit másoknak adni tud! És nem éppen a nő-e

az, akinek kétszeresen szükség, hogy adni tudjon, segítsen, gondoskodjon? Ebben áll az igazi nőiesség! Széppé tenni az életet úgy, hogy másoknak szerzünk örömet. Meglátni, megérezni a szépet s megláttatni azokkal, akik még nem tudják, vagy már nem tudják azt észrevenni. Nem nagy dolgokra gondolok, csak apróságokra. Hiszen egy jó szó sokszor kincseknél többet ér. Ez, amit a modern kenyérkereső nőnek sohasem szabadna levetkőzni: Ezt a nőiességet. S ha nem kérgesedik el a lelke, hanem az irodában, laboratoriumban is az tud lenni, aki a családban az édesanya, ha megtalálja mások hálás, örömtől csillogó szemében a saját boldogságát, akkor nem lesz munkája száraz, hiábavaló. Tartalmat, szint nyer az élete! — Főzőkanál, vagy irógép? Mindegy. Csak aki kezeli, az legyen érző, megértő, gyöngédlelkü nő! S akkor mind a kettő, vagy akármelyik mellett boldog lesz a lány, az asszony s általa a világ. *D. Z.*

Húsvéti litánia.*

Lelkész. Tiszta öröm. Tiszta öröm. A virágok, a fénylő nap, a tánc, a játék, a nevetés öröme.

Gyülekezet. Örömünk van a természeti adományokban.

Lelkész. Tetszetős akotások. Szép formák és Hangok. Épített, vésett, összegyűjtött, hajlékony, ütemes szavakból való műalkotások.

Gyülekezet. Örömünk van az emberi műalkotásokban.

Lelkész. Sötétség. Éjszaka. Fájdalom éjszakája, sorvasztó betegség marása, a vég, a halál árnyéka.

Gyülekezet. Ismerjük a test fájdalmait és veszendőségét.

Lelkész. Csalódás. Komorság. A rendszereket soha megfejteni nem tudó megismerés csalódása, világosságban nem részesült lelkek sötétsége, komor lelkek, melyektől a világosság megtagadtatott, visszafojtott erőszak, korlátoltságok sötétsége.

Gyülekezet. Benső gyarlóságunk szégyenletes voltát ismerjük.

Lelkész. Hatalmas Ember. Hatalmas Ember. Gépek, szárnyak, tervek embere.

Gyülekezet. Gyönyörködünk az ember hatalmas voltában.

Lelkész. Nemes Lelkek. Nemes lelkek. Rend, új elgondolás embere, aki vásznon örökíti meg a gondolatot, s az államban alakítja az emberek szívét.

Gyülekezet. A fennálló, valamint az álmodott tökéletesebb rendben örömünk van.

Lelkész. Őrültség. Értéktelen zagyvaság. Telhetetlenség, Háború, Trének, Emberek pusztulása. Őrült kívánságok, melyek egyformán elvakítják azokat, akiknek van s azokat is, akiknek nincsen.

* Bemutatunk olvasóinknak egy jelképes kifejezésekből összeállitott litániát, melyet unitárius testvéreink néha, nagy ünnepeken használni szoktak.

Gyülekezet. Hogy életpusztításban részünk van, beismerjük.

Lelkész. Gyenge élet. Gyarló élet. Elbizakodottság. Magas társadalmi állás, tanultság elbizakodottsága. Közösségből, közös éneklől, közös imától visszavonult élet.

Gyülekezet. Keressük az együttes életet, amely örömeiben mindenkit részesít.

Lelkész. Kimagasló Ember. Kimagasló Ember. Saját életét embertestvéreiért feláldozni kész ember, aki sírnak adja át saját testét, hogy új lelkek támadjanak.

Gyülekezet. Ah, hogy járnánk mi is az élet útján!

Lelkész. Átnemesült Igazság. Átnemesült Igazság. Sötétség, átváltoztatva világossággá, fájdalom, átváltoztatva boldogsággá.

Gyülekezet. Keressük azt az igazságot, mely a szenvedést és veszteséget megbocsátássá és jósággá változtatja.

Lelkész. Élet Előttünk. Élet Mögöttünk. Élet Bennünk. Diadalmas élet, mely ösztönei fölé emlekedett; Remény és Bátorság Embere; Élet mely fokról-fokra meghaladja az emberi erőt.

Gyülekezet. Örömünk van isteni adományainkban és véghezvitt teljesítményeinkben, bizalommal és elhatározással adjuk magunkat amaz örök életnek, amely mindnyájunkat összetakarit ama hajlékba, mely nem e világból való.

(Von Ogden Vogt.) Közli: *Kiss Sándor.*

Három millió új unitárius.

A Fülöp (Philippi) szigeteken lakik ez a 3,000.000 új unitárius. Tőlünk jó távol esnek ezek a szigetek, de azért nem szabad lekicsinylően gondolnunk rájok. A nagy nyugati nemzetek bizony aligha jobban nem ismerik a Fülöp szigeteket, mint minket, mert gazdasági, kereskedelmi és hajózási szempontból nagyobb jelentőséggel birnak reájuk nézve, mint a mi kis országrészünk. Az Egyesült Államok egyik legfontosabb flotta-bázisa itt van kiépítve s Japán már régóta hirdeti, hogy a Csendes Óceán fölötti uralom e szigetek birtoklásán fordul meg.

Lakói nem valami műveletlen benszülöttek, vagy épen emberevők, amint némelyik, a földrajzban járatlan, diák gondolná, hanem Európa, Amerika és Ázsia vezető nemzeteinek az őslakókkal való összeházasodásából eredő új és életerős fajta, mely magát büszkén „Philippino"-nak nevezi. Az őslakósok eredetileg malájiak és negritók (nem négerek!) voltak, kik azonban kínaiakkal, japánokkal, spanyolokkal, angolokkal és amerikaiakkal keveredtek.

A Fülöp szigetek egyébként az Archipelagus legnagyobb szigetcsoportja. Még Magellan Fernando, a híres portugál hajós fedezi fel az európaiak számára 1521-ben. Pár év mulva, 1542-ben, Spanyolország meghódítja. A spanyol-amerikai háborúban Amerika győz s többek közt a Fülöp szigeteket is megkapja

1898-ban. E században a filipinók egyre inkább ráébrednek nemzeti öntudatukra s részben tényleges, részben pedig parlamenti harcok árán mind több és több függetlenséget biztosítanak maguknak. 1916-ban már az ú. n. „Jones act" odáig megy, hogy nyiltan elismeri: „Az Egyesült Államoknak már régóta az a szándéka, hogy a Fülöp szigetek függetlenségét elismeri, mihelyt az állapotok odáig fejlődnek, hogy a nyugodt politikai és gazdasági élet biztosítottnak látszik". Jelenleg van ugyan egy amerikai kormányzó a szigeteken, de a szenátus 24 tagja, a képviselőház 91 tagja, valamint az összes miniszterek (a közoktatásügy kivételével) már mind filipinók. Az Amerikába küldött két választott megbizott szintén filipinó. A Fülöp szigetek függetlensége állandóan napirenden van s ha Amerika nem fektetett volna be oly óriási összegeket e szigeteken és főként: ha nem félnének, hogy amint Amerika kihúzza a lábát, Japán megszállja és hadszempontokból felbecsülhetetlen értékű helyzetet teremt a maga számára — már régen elismerték volna függetlenségét. Belsőleg azonban a függetlenség és az önkormányzat ma már a megvalósulás stádiumáig jutott. Közlünk nehány adatot, melyek úgy e szempontból, mint az ország kultúrális színvonala szempontjából érdekesek:

1. 50 államtitkár és hivatalfőnök közül 30 filipinó. Az állam magasabbrangú tisztviselői közül 760 amerikai, de 12.074 filipinó. A városok csaknem teljesen autonom testületek, elöljáróságukat maguk választják. (Nagyobb városok: Manila, a főváros, 300.000 lakóssal, Cebu 65.300 lakóssal és még hat város, mindenik 35.000-en felüli lakóssággal. A Fülöp szigetek összlakóssága: 11,275.624.)

2. *Főiskolák:* tanárképző, művészeti, ipari, hajózási és gazdasági akadémiák, valamint két tudomány-egyetem. Ezek közül a „Dominican University of Santo Tomas" a régebbi, még 1611-ben alapították, jelenleg azonban csak 800 tanulója van. A másik az állami egyetem, ez modern korbeli alapításu, de kitünően felszerelt intézet, 5.993 tanulóval.

3. *Középiskolák:* 7.668 állami középiskola volt 1924-ben, 1,128.997 tanulóval, a tanárok közül 329 amerikai, 25.451 filipinó. Volt ezeken kívül 577 „magán" iskola is 69.227 tanulóval, s ezekben a tanárok mind filipinók.

Aki összehasonlítja fenti adatokat az egyebütt található kimutatásokkal, rá fog jönni, hogy ez a nép, melynek már 1611-ben egyeteme volt s melynek annyi iskolája van — nem lehet valami alacsony színvonalon álló. Ép ellenkezőleg, a filipinó különbnek tartja magát a kinainál, a japánnál, sőt a hindunál is s az európai és amerikai nagy nemzeteket tartja csak méltó versenytársaknak.

Ezek között a filipinók között keletkezett az a vallásos mozgalom, melynek eredményeként ma több mint három millió unitárius él a Fülöp szigeteken.

(A jövő szám'an folytatjuk.)

Sz. I. S.

Hagyományos unitárius összetartás.

Századok óta szenvedéseink, megpróbáltatásaink közepette, annyiszor és annyiszor hangzott föl és hangzik mintegy megnyugvás, bátorítás, buzdításképpen a hagyományos unitárius összetartás gondolata.

Az az erős hit, mely ebben látta egyházunknak fennmaradását, unitárius eszménk diadalát, sohasem tévesztette el hatását. Őseink azt a sok üldöztetést, azt a sok megpróbáltatást a hagyományos unitárius összetartás gondolatával tudták elviselni.

Merem állítani, hogy a jelenben ez a mi oltalmunk, s a jövőben ez lesz a mi megtartónk. Sokat gondolkoztam, honnan is ered az a hagyományos unitárius összetartás? Kutatásaim közben azt találtam, hogy az összetartás szép jellemvonása az első keresztényeknél — kiket az egy Isten imádásuknál fogva bátran unitáriusoknak tekinthetünk — és az első unitáriusoknál található.

Az első unitáriusok annyira szerették egymást, hogy egyéni vagyonukat is úgy tekintették, mint közös vagyont, mely arra van hivatva, hogy az unitárius eszméket szolgálja, s csak abban az esetben adták el idegeneknek, ha unitárius vevő nem volt.

Vessünk egy pillantást egyházunk történetébe. Az unitárius összetartás hatása alatt a mi nagyjaink — lelki arisztokraták — Zsuki László, Augusztinovics Pál, Berde Mózsa és sokan versenyre kelnek az unitárius eszme szolgálatában.

Előttünk áll nagyjaink példája, lépjünk a lelki arisztokraták közé, ápoljuk a hagyományos unitárius összetartást. Pál apostol jelmondata: mindent megtehetek a Krisztus által, a mi jelmondatunk legyen s toldjuk még hozzá: szeressétek egymást.

Buzogány Kálmán,
unitárius lelkész.

A TERMÉSZET VILÁGÁBÓL

Meddig élnek az állatok? A természettudósok már régóta tanulmányozzák az állatok életkorát. Idáig aránylag kevés állatnak sikerült meghatározni az élettartamát, mert hiszen kevésnek jut az a szerencse, hogy természetes halállal muljék ki. A vadállatok ölik egymást, a házi állatok nagyobb részét az ember öli le. Mindezek ellenére, mégis sikerült megállapítani egynehánynak; így pld. a ló és szamár legvégső korhatára harmincötesztendő. A szarvasmarha legfennebb harmincesztendeig él. A juh, macska, disznó alig él tizenöt esztendőt. A kutya elél huszonöt évig. A házi nyúl 8—10 évet él. Házi liba elélhetne har-

minc évig is, ha hagynák. Tyúk, kakas, ruca 12 évet is megérnek. A holló 100 esztendőt is elért már fogságban. Igen hosszú életű állat a papagály és az elefánt, gyakran 200 évet is elélnek. Az eddig szerzett adatok szerint leghosszabb életű állat a teknősbéka, amennyiben az 1750-ben, a londoni állatkertbe került teknősbéka még ma is él. Máskülönben a teknősök koplalási tehetségükről is nevezetesek, egy évig nedves pincében tartva, táplálék nélkül is megélnek.

A kőszén keletkezése. Kevesen tudják, hogy az emberiség mai műveltségi állapota tulajdonképpen a kőszénnek köszönhető, mert hiszen a nemzetek fejlődése olyan szoros összefüggésben van a kőszén bőséges előfordulásával, mint pld. az élet a vízzel. Azok az országok vezetik ma a földet, melyek a kőszenet a vassal egyetemben, saját hasznukra leginkább fel tudták használni. A rézbőrű indián őshazájában megtűrt, kivesző félben levő nép. Elképpesztően nagy kincseit idegen népek használják ki, maguk pedig a napról-napra kisebbedő ősvadon bolyongó mohikánjai lettek.

Földünk felületén az ókor vége felé hatalmas növénytömegek halmozódtak fel és kövesedtek meg fekete, éghető közetté, melyeket ma kőszénnek nevezünk. A világ kőszénkészletének nagy része ebből az időből ered. Anglia és az Egyesült Államok ennek köszönhetik világhatalmi helyzetüket. Ez a kőszént termelő erdő a 3000 méternél vastagabb üledékekről ítélve, vagy húsz millió évig élhetett a szárazföld folytonos süllyedése következtében. Igy a felszín ingadozása folytán egyik erdő után a másik került a homokos iszapréteg alá. Itt ezekben a homokos-iszapos rétegekben találjuk Földünk sok száz millió éves írásait, kihalt fák, állatok lenyomatai alakjában, melyek a hozzáértő ember szemei előtt úgy beszélnek, mint a történelem legfontosabb okmányai. A kőszén nyersanyaga főleg meleg és forróégövi mocsarakban és tőzeglápokban gyűlt össze. A felhalmozódás módja és beborításának körülményei folytán keletkeztek a különféle kőszénfajták. A Zsil-völgyében oligocén (harmadkorszak)-beli barnaszenet találunk jellegzetes kövületeivel (Ceritium margaritaceum). Egy éti-csigához hasonló állat.

Amilyen lassan halmozódott fel ez a hatalmas tömegű szén (a kanadai Földtani Intézet becslése szerint hét billió tonna) ép olyan gyorsan használják ki. Igy 1905-ben 900 millió tonnát termeltek ki, 1923-ban már 1300 millió tonnát. Európa kőszénkészlete csak ötszáz évre elegendő. A világ leggazdagabb szénvidéke: az Egyesült-Államok mindössze csak 2000 évre van ellátva kőszénkészlettel. Tehát, amit sok millió év felhalmozott, azt jóformán pár száz év alatt elpazarolja. Efölött azonban nem kell kétségbe esnünk, mert a víz esése óriási kihasználatlan energiát rejt magában, ami az emberiséget a villamositás felé vezeti, ez pedig addig tart, amíg a nap éltető melege.

Dr. Ferenczy Sándor.

Lepage könyvkereskedés Cluj.

Prot. 44. U. K. jegyzék.

Csak addig érvényes, amíg a készlet tart. Ami elfogy, ilyen áron nem pótolható. – Szállítás: 1. Utánvéttel portófelszámítással és pedig 100 Lejig portó 25 Lej, 100 Lejen felül 20 Lej, 300 Lejen felül portó 10 Lej. – 2. Ha a pénzt beküldi a szállítás portómentes. Az összeg bélyegben is küldhető. Szíveskedjék jelezni, hogy Prot. 44. U. K. jegyzék alapján rendel, különben nem élvezheti annak előnyeit.

	Bolti ár	leszáll. ár.
4. **Bajkóczy,** Bibliai szövegtár fve — —	340.—	70.—
9. **Barakonyi,** Bibliai magyarázatok fve —	136.—	48.—
19. **Csiky Lajos,** Vasárnapi imádságok kve	408.—	72.—
20. **Csiky Lajos,** Köznapi imádságok kve	408.—	72.—
21. **Csiky L.,** Egyházi szónoklattan fve —	170.—	36.—
24. Debreceni lelkészi tár I., II., III., IV., VIII., IX., X., XI., XII. kötetje — —	612.—	108.—
43. **Győry,** Egyházi beszédek II. — — —	190.—	36.—
44. **Győry,** Hit és haladás fve — —	68.—	18.—
53. **Jánosi Z.,** Effata	11.—	5.—
56. **Jánosi Z.,** Papi dolgozatok I., II., V., VI., VIII., IX., X. kötetje kve — — —	408.—	72.—
67. **Sz. Kiss,** Bibliai képek I. kötet fve —	272.—	48.—
68. **Sz. Kiss,** Bibliai képek IV. kötetfve —	408.—	60.—
87. **K.-Tóth,** A hit temploma I. fve —	204.—	36.—
88. **K.-Tóth,** A hit temploma II. fve —	204.—	36.—
91. **Lágler,** Kalászok fűzve — — —	170.—	30.—
92. **Láng H.,** Theol. értekezések kve —	340.—	60.—
101. **Lukácsy,** Egyházi beszédek kve — —	299.—	48.—
102. **Lukácsy,** Imé hamar eljövök fve —	102.—	20.—
103. **Madarász,** Ujabb egyházi beszédek kve	272.—	36.—
104. **Madarász,** Templomi szószék fve —	102.—	24.—
105. **Marikovszky,** Prot. halotti beszédek —	102.—	20.—
107. **Dr. Masznyik,** Pál apostolnak a Korinthusiakhoz irt levelei fűzve — — —	340.—	60.—
108. **Dr. Masznyik,** Voltak-e Jézusnak testvérei — — —	82.—	18.—
114. **Mitrovics,** Papi dolgozatai I., II., III., IV., V., VI., VII. kötetje fve — —	238.—	24.—
116. **Munkácsy,** Egyházi beszédek fve —	170.—	30.—
122. **Nemes,** Népszerű egyh. beszédek —	102.—	36.—
123. **Nemes,** Népsz. kerezstény tanitások	68.—	15.—
126. **Olasz,** Részvétkönnyek, Búcsúztatók kötetje — —	82.—	18.—
127. **Páby,** Gyakorlati lelkigondozás kve —	306.—	54.—
131. **Petrovics,** Jézus mindenütt — —	41.—	10.—
132. **Pósa,** Én vagyok a feltámadás fve —	204.—	36.—
139. **Renan,** A kereszténység eredetének története nagy album alakú díszkötésben Az Antikrisztus kve	680.—	150.—
140. Az Evangéliumok kötve — — —	680.—	80.—
148. **Réz,** Vallás és művészet fve — —	164.—	40.—
159. **Szász Károly,** Egyházi évkör — —	123.—	24.—
160. **Szász K.,** Élet a halálban — —	204.—	36.—
161. **Szász Károly,** Válaszfalak — —	106.—	18.—
166. **Szimonidesz,** Férfias hit fve — —	102.—	18.—
167. **Szimonidesz,** Férfias hit kve — —	170.—	30.—
168. **Szoboszlay,** Ima kötve — — —	102.—	20.—
176. **Tompa Mihály,** Egyházi beszédek —	123.—	24.—
178. **Torró,** Korszerű bibliai magyarázatok I—II. — — —	204.—	48.—
182. **Varju,** A magyar szellemi művelődés története — —	340.—	50.—

Minden szépirodalmi, tudományos, művészeti vagy szak- **könyv- és folyóirat,** bárhol jelent meg, bármely nyelven, kapható és megrendelhető **„Librăria Lepage, Cluj"** könyvesboltjában. Kérjen ingyen jegyzékeket. Zeneművek ,papir, irószer raktár. Speciál papirok minden iparágnak. Képek, térképek.

Megrendelésnél hivatkozzék az Unitárius Közlönyre! Kérje a teljes Prot. 44. U. K. árjegyzéket!

Olvasóinknak és munkatársainknak boldog húsvéti ünnepeket kívánunk!

Lelkészbeköszöntő Aldea Folyó évi március 11-én köszöntött be felemelő szép ünnepség keretében az Aldea-egyházközség egyhangu lelkesedéssel megválasztott és meghivott új lelkésze, Nagy Sándor. Március 8-án 19 tagu küldöttség ment 5 kocsival az odorheiui szülői hajlékba, hol Gergely József községi biró üdvözölte s kérte ki az ifjú lelkészt. A lókodi útnál Szász János volt törzsőrmester vezetésével 32 tagu lovasbandérium várta a menetet s Szőcs Sándornak az ifjúság nevében mondott üdvözlő szavai után díszkiséretül szegődött a menethez. A falu határánál Gergely Mózes (nagy) mondott üdvözletet s nyujtott át virágcsokrot az egyházközség nevében az ifjú lelkésznek. A falu végénél felállított díszkapunál Kádár Gyula jegyző a politikai község nevében üdvözölte, míg a lelkészi lakás udvarán Benedek Sándor énekvezér-tanító köszöntötte az új szolgatársat. A lakásban szívből jövő szavak után adta át a kulcsokat Kiss Jenő beszolgáló lelkész. Boldogság és megnyugvás volt látni azt a ragaszkodást, szeretetet, mely kifejezésre jutott a diadalút minden egyes szakaszánál s végül teljes kibontakozást nyert a vasárnapi szép ünnepségben. Közelről-távolról, beiktató esperes szavai szerint: „még a szomszédos völgy legtávolabbi unitárius községéből is" sorban összegyültek e felemelő alkalomra. Zsufolásig telt meg a nagy ősi templom, mire Balázs András esperes felhívására Bálint Ödön egyházköri jegyző felolvasta a püspöki kinevező okiratot s az új lelkész elfoglalta szószékét. Pál apostol Timotheushoz írott levele IV. részének 2 verse alapján beszélt az Istenkeresés nagy és szent feladatáról, amelyre ő és gyülekezete elhivatott. A szép és magávalragadó beszéd mély nyomokat hagyott a hallgatóság lelkében. Balázs András esperes beiktató beszédében a lelkészi munka mezejét vázolta fel eleven színekkel az új lelkész gyülekezete elébe. Sigmond József lelkészköri elnök az egybegyült lelkésztársak s az egész lelkészkör nevében ajánlotta fel a kartársi segítség baráti jobbját, annak a hitnek ápolására,

melyet védenünk és megtartanunk szent jogunk és kötelességünk. A szép templomi ünnepély után népes közebéd volt a lelkészi-lak nagy ebédlőjében, hol az egybegyült szépszámú közönség lelkes pohárköszöntőkben emlékezett meg a főpásztorról, esperesről, az új lelkészről s jelenlevő szüleiről, testvéreiről. Mai korunk anyagiassággal, közönyösséggel vádolt világában jól esett érezni a biztató lelkesedésnek, nemes egyakaratnak ezt a felemelő szép megnyilatkozását. Legyen ez a biztatás egy egész életpályát megvilágító nemes lelkesedésnek életadó forrásává pásztornak és gyülekezetnek egyaránt. *K. J.*

Lelkészbeiktató az ujonnan alakult Bihori egyházközségben. Főtisztelendő püspök úr, március hó 9-én Bihor- és Oradeai társegyházközségekbe kinevezte helyettes lelkésznek Komjátszegi Géza lelkészjelöltet. Az új lelkész, március hó, 11-én foglalta el állását ünnepélyes keretek között. A beiktatás tisztét a főt. püspök úr megbizásából Rázmán Mór hitoktató lelkész végezte. A bihori hivek a legnagyobb lelkesedéssel fogadták az új lelkészt s legmesszebbmenő áldozatkészségüknek adták tanujelét azzal, hogy az új lelkésznek lakást, irodahelyiséget és teljes ellátást biztosítottak. A beiktató ünnepélyen a hivek zsufolásig megtöltötték a „Gazdakör" nagytermét és igazi vallásos buzgósággal hallgatták végig a beköszöntő, majd a beiktató beszédet. Jelenlevő dr. Kiss Elek tanár és Erdő János papnövendék beszédeikkel és előadásaikkal emelték az ünnepély fényét. Délután Dávid Ferenc Egyleti ünnepélyt rendeztünk, amelyen szerepeltek: dr. Kiss Elek, Komjátszegi Géza, Rázmán Mór, Erdő János, Zöld István, Bereczky Dániel, Zöld Ilus és a helybeli női dalárda. Este az egyházközség gondnokának, Bereczky Dánielnek házánál szükebbkörü bankett volt. A lelkészbeiktató ünnepély a legmesszebbmenő reményekre jogosit fel. Hála Istennek, a bihori rónán 400 éves alvás után ismét felcsendült az ige, s Dávid Ferenc dicsőséges lobogóját kibontottuk; s az igazság nevében, megteszünk mindent, hogy az elvetett mag meghozza a maga 30—60—100-szoros termését. Az új lelkész munkájára Istennek áldását kérjük.

Irodalmi kitüntetés. Örömmel tudatjuk olvasóinkkal, hogy Gyallay Pap Domokos afiát, a „Magyar Nép" népszerű szerkesztőjét újabb kitüntetés érte. Irodalmi működésének elismeréséül a „Petőfi Társaság" lev. tagjául választotta. Szívből gratulálunk.

Cluji unitárius elemi leány-iskola 1934. március 11-én tartotta második vallásos ünnepélyét az unitárius templomban. Az istentiszteletet bevezető közének után Szent-Iványi Sándor lelkész, teologiai m. tanár, mondott gondolatokban gazdag imát. Ezt követőleg énekelt igazi művészettel, mély átérzéssel és előadással: Lászlóczky Lucy, orgonán kisérte: Ütő Mária konzervatóriumi tanárnő. Vallásos nevelés c. felolvasott: Csifó N. László unitárius lelkész. E felolvasás képezte az ünnepély tulajdonképeni gerincét. Tartini: Sonátá-ját hegedülte: ifj. Márkos Albert. E darab előadásánál kitünően érvényesült fiatal művé-

szünk nagy technikája és biztos vonóvezetése. Itt is az orgonakíséretet: Ütő Mária tanárnő látta el a szokott művészettel. Kedvesen szavaltak: Lőrinczy Évike és Kalapis Juliska. A műsort szépen fejezte be Schubert: Teremtőhöz c. darabja, melyet a Teol. Akad. Énekkara adott elő Ütő Lajos karnagy kitünő vezetésével, kit illessen dicséret e vallásos ünnepély megrendezéséért.

Unitárius Leányotthonunk növendékei március 18-án a Leányotthonban műsoros-estélyt rendeztek. 1. Zongorázott: Pap Juci. 2. V. Sipos Ida: Mult és Jelen c. egyfelvonásos kis szindarabja szereplői közül kiemeljük: Szabó Magdát és Árkosi Etukát, de a többi szereplők is minden dicséretet megérdemelnek. 3. Zongorázott: Sándor Irén. 4. Hacsek és Sajó-tréfát adtak elő: Árkosi Etuka, Ádámosi Éva és Marosi Klári. E szám az est legmulatságosabb pontja volt. 5. Zongorázott Borbély Erzsike. 6. Kabdebó Erna: Gyermekforradalom c. egyfelvonásos vigjátékában kitünőt nyujtottak: Elekes Sárika, Árkosi Etuka és Major Margit, de a többi szereplők is mind kitünőek voltak. 7. Kállai-kettőst táncolták: Bedő Boriska és Szánthó Vilma, kitünő művészettel. Az estélyen megjelent dr. Boros György püspök úr, ki legteljesebb megelégedését fejezte ki az estély sikere felett.

Kovács Imre calnici lelkész nyugdijazását kérte okt. 1-től kezdődőleg. A kérést E. K. T. pártolólag küldte meg a nyugdijbizottságnak.

Házasság. Jancsó Éva, dr. Jancsó Ödön orvos leánya és Rohonyi Vilmos mérnök, Rohonyi Antal egyetemi tisztviselő fia, a helyi magyar társadalom két kedves fiatal tagja f. évi márc. 10-én házasságot kötöttek. Az egyh. esketést Szent-Iványi Sándor teol. m. tanár, lelkész végezte Járossy Andor teol. m. tanár lutheránus lelkésszel együtt, szép példáját adva együttes szolgálatukkal a felekezeti egyetértésnek, az „egy akol és egy pásztor" kereszténységének. Őszinte örömmel kivánunk ehhez, az Istennek és embereknek tetsző frigyhez holtig tartó boldogságot!

A kopenhágai vallásos konferencia iránt, mely aug. 14—19. között lesz, már több lelkész afia érdeklődött. Kivánatos lenne, hogy ezen a rendkívüli érdekesnek igérkező szabadelvű vallási összejövetelen egyházunkból is minél többen vegyenek részt.

Halálozás. Gróf Bethlen Zsófia f. március 9-én 66 éves korában elhunyt. A temetési szertartást dr. Boros György püspök végezte, ami után az elhunytat a köztemetőben levő családi sirboltban helyezték örök nyugalomra. A megboldogult unokája volt néhai Káli Nagy Elek egyhk. főgondnoknak és unokahuga gr. Bethlen Ferenc (1800—1875.) főgondnoknak, a gróf Bethlen család utolsó unitárius férfitagjának, aki még életében 31 hold szénafüvet adományozott az unitárius püspökségnek és 40 hold kaszálót a cluji egyházközségnek. Gróf Bethlen Zsófia címerét a család E. K. Tanácsunknak ajándékozta.

Kultúrdélután. A D. F. E. április 13-án délután 5 órakor a püspöki lakásban (Maresal Foch 7.) Kultúrdélutánt rendez, melyre minden unitárius családot, azok vendégeit és minden érdeklődőt szeretettel fogad a Rendezőbizottság. Felolvas: Ifj. Gspann Károly. Énekel: Puksa Endréné. Zongorázik: Szász Edit. Vidám előadást tart: Lengyel Rudolf.

Sibiui ifjúsági mozgalom. A sibiui unitárius leányok és fiúk is megmozdultak, hogy munkájukkal belekapcsolódjanak az egyházi életbe és az egyetemes unitárius ifjúsági mozgalomba. Kádár Lajos lelkész védnöksége alatt f. évi febr. 6-án alakult meg a sibiui Unitárius Dávid F. Ifjúsági Egylet az alábbi tisztikarral: Elnök: Incze Mihály. Alelnök: Kádár Ferenc. Titkár: Csulak Árpád. Jegyző: Csulak Manci. Pénztáros: Major Ilonka. Ellenőr: Kiss Anna. Tagok száma: 10 leány, 12 fiú. Munkatervünk: önművelődés és szórakozás mellett az egyházi életbe való belenevelődés, hogy annak mi is áldozatkész harcosai legyünk. *I. M.*

Az oclandi D. F. Nőegylet f. évi működését nov. hó 15-én tartott gyülésével inditotta meg, amikor is tiszt. Pál Ferencné, aki az Egyesületet sok éven át nagy ügybuzgalommal vezette, tisztviselőkarával együtt lemondott. Az új tisztikar megválasztása nov. 22-én történt, amikor a 100-on felüli tagból álló gyülés egyhangulag, közfelkiáltással elnökké Vajda Károlyné áll. ovónőt választotta meg. Alelnök: Kovács Dánielné. Jegyző: Szabó Istvánné. Pénztáros: Benedek Albertné lett; még a 12 tagu választmány választását ejtették meg. Az egylet minden hét szerda estéjén összejövetelt tart, ahol fonnak, kézimunkálnak, felolvasnak, szavalnak. A Vajda Károly énekv. által szervezett vonós- és fuvós-zenekarok hetenként felváltva a betanított zenedarabokkal szórakoztatják a 80—110 tagu jelenlevőket. Említésreméltó jelenség, hogy az Egylet elhatározta, hogy a temetőkeritési munkálatok befejezésére minden tag hetenként 1—1 tojást ad a tagsági dijon felül. Az egylet jelenlegi vagyona 20.694 lej takarékbetét s temetési felszerelés. A nagy szeretettel körülrajongott új elnöknő s társai vezetése alatt álló egyesület működése elé, — amely a demokratikus szeretettől áthatott tevékenykedést tűzte feladatául — nagy várakozással tekintenek. Legyen rajta Istennek áldása! *Jelenvolt.*

A Belinben működő unitárius egyesületek u. m. a Dávid Ferenc Ifjúsági Egyesület, a D. F. Unitárius Nőszövetség és a D. F. Dalkör rendezésében folyó évi február 25-én szépen sikerült műsoros estély zajlott le a község nagytermében. A tartalomban gazdag műsort a D. F. Dalkör énekszáma nyitotta meg Beethoven „Isten dicsősége" című darabjával, utána pedig Sükösd Pál hitoktató segédlelkész mondott megnyitó beszédet. A megnyitó után a D. F. Ifjúsági Egyesület és a D. F. Unitárius Nőszövetségnek a tagjai egyfelvonásos vigjátékokat adtak elő. A színrekerült vigjátékok sok kellemes percet szereztek az igen szép számban összesereglett közönségnek. A darabok szereplői: Varga Ferencné, Kisgyörgy Samuné, Kiss Rózsika, Tana Rakhel, Nagy Ida, Boda Erzsébet, Vajda Borbála, Mikó Ferenc, Máthé Imre, Pál Áron, Györke Sándor, Tana Béla, Lőfi Lajos, Léta János, Pál Miklós, Máthé Sámuel, Bedő István, Kozma Áron és Varga Lajoska, valamennyien a legjobbat nyujtották s a közönség gyakori tapsokkal jutalmazta munkásságukat. A darabok betanítását és a ruhák beszerzésének a nagy munkáját László Ferencné, Pál Tivadarné, Lőfi Mariska, Tana Erzsike és László Ferenc végezték, valamennyien nagy odaadással és fáradsággal. A szinpadi műsor utolsó száma a D. F. Dalkör által előadott székely népdalegyveleg volt. A Dalárda által előadott darabokat László Ferenc igazgató-tanító tanította be és vezényelte. A műsor legutolsó száma a 12 pár által eredeti székely ruhákban előadott magyar Palotás volt, melyet dr. Gáspár Sándorné tanított be óriási fáradsággal. A táncmozdulatok újszerűsége és az eredeti székely ruhák lebilincselő szépsége magával ragadta a közönséget is, mely szünni nem akaró tapsokkal jutalmazta a szereplőket nagyszerű teljesitményükért. A Palotást a következő Ifjúsági Egyesületi tagok mutatták be: Léta Róza, Boda Erzsébet, Pál Rózália, Lakatos Ágnes, Nagy Ida, Kovács Etelka, Kozma Juszta, Vajda Borbála, Pál Lujza, Bölöni Irma, Bölöni Róza, Kisgyörgy Aranka, Mikó Ferenc, Máthé Imre, Pál Áron, Kiss Lajos, Kozma Áron, Deák Samu, Vajda Imre, Léta János, Both Lajos, Varga Áron, Dobricza János és Pál Imre. A betanítás és az előadás alatt a „Palotás" zenéjét az Ifjúsági Egyesület tagjaiból alakult műkedvelő zenekar szolgáltatta, melynek minden egyes tagját a kifejtett munkásságért a leghálásabb köszönet illeti. A tiszta jövedelmet teljes egészében a felépitendő kultúrház javára fordítják. A műsor után tánc következett, mely reggelig tartott. *S. P.*

A cluji Unitárius Nők Szövetsége március 21-én tartotta irodahelyiségében évadzáró „kötőkéjét". A műsoron előadást tartott: dr. Gál Kelemen tb. kollégiumi igazgató. Szavalt: Fazakas Olga. Énekelt: Bede Emil, zongorán kisérte: Borbély Erzsike. Örömmel köszöntöttük e „kötőkén" első izben megjelent főiskolai hallgatóinkat!

Az Unitárius Sajtó és Iratterjesztő árjegyzékének kibocsátása óta raktárkészlete a következő művekkel bővült:

1. Dr. Gál K.: Brassai Sámuel 50.—
2. Dr. Kiss E.—Hall: Egy unitárius hitvilága — — — 40.—
3. Lőrinczy D.: Az ismeretlen tanítvány megszólal — — 80.—
4. Ifj. Mikó I.: Az erdélyi falu és a nemzetiségi kérdés — 40.—
5. Gy. Pap Zs.: A nép és az intelligencia — — — — 30.—
6. Demeter B.: Hogyan tanulmányozzuk a falu életét — 10.—
7. Székely Gy.: Verses népmondák — — — — — 10.—
8. Kelemen L.: Br. Bánffy Jánosné emlékiratai — — 60.—
9. Régeni: Szív és Lélek — 50.—
10. Vári: Bibliai képek — — 20.—
11. Balázs F.: Kis Hittan — 10.—
12. Lőrinczy L.: A haszontyúk tenyésztése mint mellékfoglalkozás — — — — 60.—
13. Lőrinczy G.: Karácsonyeste 10.—
14. Dr. Roska: Néprajzi feladatok Erdélyben — — 3.—
15. Balázs F.: Aranyoszéki tervek — — — — — 3.—
16. Dr. Kiss E.: Afrika históriája — — — — — 5.—
17. Weress B.: Ime az ember 90.—
18. Gy. Pap S.: Felsikoltok — 70.—
19. Boros: Carlyle — — — 13.—
20. Dr. Tóth Gy.: Dávid Ferenc emlékezete — — — — 18.—
21. Ercse: Magyar szavalókönyv 45.—
22. Dr. Tóth Gy.: Az unitárius egyház alkotmányának vázlatos történeti kifejlődése — 12.—
24. Szent-Iványi: Az unitárizmus lényege — — — — 12.—
25. Szent-Iványi: Az unitárizmus fejlődése — — — 15.—
26. Szent-Iványi—Milikán: Természettudomány és vallás — 10.—
27. Szent-Iványi—Fordick: Hit és értelem — — — — 5.—
28. Gyallai: Emlékezés nagytudós Brassai Sámuelre — 2.—
29. S. Nagy L.: A tordai gyűlés 4.—
30. Dr. Varga: Hittani Tanulmányok — — — — — 5.—
31. Dr. Borbély: Jókai emlékezete — — — — — 4.—
32. Dr. Borbély: Heltai Gáspár 20.—
33. Dr. Borbély: Régi szentirás fordítások — — — — 12.—
34. Dr. Borbély: Bevezetés a modern szépirodalom tanulmányozásába — — — 8.—
35. Dr. Borbély: Az unitárius életfelfogások — — — 4.—
36. Dr. Borbély: A duális létbölcsélet és theologiája — 20.—
37. Dr. Borbély: A mai unitárius hitelvek kialakulása — 50.—
38. Dr. Borbély: Simén Domokos és kora — — — — 20.—
39. Dr. Borbély: Az unitárius és trinitárius őskereszténység 18.—
40. Dr. Borbély: Ferencz József emlékezete — — — — 4.—
41. Dr. Borbély: A magyar irodalomtörténetíró munkája 4.—
42. Dr. Borbély: Kis József — 4.—
43. Dr. Borbély: Az unitárius prédikáció — — — — 4.—
44. Dr. Borbély: A magyar unitárius egyház alkotmánya 4.—
50. Dr. Borbély: Erdélyi magyar szépprózaírók és költők 4.—
51. Dr. Borbély: Petőfi költészetének korszakai — — 4.—
52. Dr. Borbély: Moliére — 4.—
53. Dr. Borbély: Bálványosvár 4.—
54. Dr. Borbély: Kőszívű ember fiai — — — — — 4.—
55. Lőfi: Az unitárizmus alapelvei — — — — — 4.—
56. Márkos: Nagyajtai Kovács István — — — — — 5.—
5. Vári—Dr. Varga G.: Három felolvasás az unitárizmusról 15.—

Anyanyelvünk

Tizenötödik esztendeje immár, hogy az erdélyi és bánsági magyarság kisebbségi sorsba jutott. S a négyévi háború után ez a másfél évtized is csupa zord viszontagságot, megpróbáltatást hozott rá, amely megtépázta és a romlás örvényébe sodorta.

Gazdaságilag, társadalmilag folyton sorvad, züllik, pusztul a Romániába szakadt magyarság. Ami azonban ennél is aggasztóbb, rémítőbb: sorvad, züllik, pusztul sajátos népi lelkének és nagyszerű műveltségének kifejező hangszere, közösségérzetének legerősebb kapcsa, legnagyobb szellemi kincse, — szépséges, éltető anyanyelve. A magyar nyelv természetes tenyészete általában is vésztjóslóan pangani kezdett ez utóbbi időben a tömérdek idegenség beléáramlása folytán, de kiváltképen romlik a kisebbségi helyzet kényszerűségei következtében. Napról-napra egyre több román és más idegen szó, meg szólás furakodik anyanyelvünkbe és szorítja ki törzsökös kifejezéseit, szólam- és mondatszerkezeteit. Talán még elkeserítőbb mértékben, mint anyagilag, rongyolódunk, nyelvünkben. Főként fiatalabb nemzedékeink mind zagyvább, hamisabb, felemásabb magyarsággal beszélnek. Tízezernyi idegen szó kapott tanyát és munkát nyelvünkben s ugyanannyi magyar szavunk lett földönfutóvá és munkanélkülivé. —

Gazdasági és társadalmi téren édes-keveset tehetünk a magunk megfogyatkozott erejéből, de az tőlünk magunktól függ, hogy megmentsük, visszaszerezzük helyes és tiszta anyanyelvünk veszendőbe ment javait.

A brasovi *Ágisz* gazdasági szövetkezet közművelődési szakosztálya, felismerve az ügy életbevágó, igazán közérdekű jelentőségét, elhatározta, hogy felkarolja a szórványosan már nálunk is megindult új nyelvmentő és nyelvművelő mozgalmat. Javaslatunkra kimondta, hogy kiadja a jó és szép magyarság Kosztolányi Dezső szerkesztette, Budapesten megjelent kézikönyvét és bennünket bízott meg, hogy az itteni szükségleteknek és kívánalmaknak megfelelően sajtó alá rendezzük.

Ezt a munkát a szerző szives hozzájárulásával már el is végeztük s ezennel jelezzük a romániai magyar közönségnek, hogy a

valóban hézagpótló, fontos és mindenekfölött üdvös rendeltetésű könyvecske legközelebb megjelenik.

Hisszük, hogy ez a népszerű és minden tekintetben közhasznú kézikönyv meleg fogadtatásra talál s úttörője lesz minálunk is annak a lelkes mozgalomnak, amely anyanyelvünk védelmét, minden idegenszerűségtől való megtisztítását, saját szelleme szerinti fejlesztését és művelését, a szép magyar szó tiszteletének terjesztését s a beszéd- és írásmód izléses tisztaságát célozza. *Elekes György dr., Kőrösi K. Sándor, Kacsó Sándor, Szécsi Sándor.*

A könyv elé *„Anyanyelvünk"* címmel Kosztolányi Dezső a következő szép előszót küldte:

„Antoine *Meillet, a Collège de France* tanárja nemrégiben kiadott egy könyvet, melynek végire egyik tanítványa, L. Tesnière, a strassburgi egyetem magántanárja francia adatok alapján kimutatást közöl arról, hogy a világ különböző nyelveit hányan beszélik.

E kimutatás szerint a mai Európában 120 élő nyelv van. Itt a mi nyelvünk, a magyar a 11-ik helyre kerül, megelőzve beszéltség tekintetében a csehet és morvát (együtt), a görögöt, a fehéroroszt, a svédet, a katalánt, a bolgárt, a dánt, a finnet, a norvéget, a tótot, a törököt, az albánt stb.

Ugyancsak e kimutatás szerint ma 1500-féle nyelvet beszél az az 1800 millió ember, aki a föld hátán él. Itt a 29-ik hely illeti meg a magyart. Ha tehát egyszer felsorakoznának a világ különböző népei, a nyelvük szerint csoportosulva más és más zászlók alatt, akkor nekünk ebben a titáni seregletben valahol elől kellene keresnünk a 29-ik zászlót.

Egy nyelv értékét azonban nem az elterjedtsége mutatja. A tudományos fölfogás szerint nincs semmiféle rangkülönbség a nyelvek között. Minden nyelv a természet, az emberi lélek csodálatos műve. Valamennyit egyformán becsüljük. Nem hirdetjük, hogy a miénk a legszebb és legkülönb. Dicséretnek ez talán sok volna, talán kevés.

Édesanyánkról se mondjuk, hogy ő a legszebb asszony minden asszonyok között. Nem mérjük sem a szépségversenyek győzteseihez, sem a mozicsillagokhoz. Ez illetlenség volna és ízléstelenség.

Egyszerűen azt mondjuk róla, hogy ő az egyetlen, hogy ő a mi édesanyánk s ezért szeretjük őt."

Hirdetmény. Miután az egyházi pénztár a lelkészek előzetes engedélye nélkül folyóiratokra többé levonásokat nem eszközöl, kérem lelkésztársaimat, hogy azok, akik járatni akarják az *„Unitárius Szószéket"* és azok is, akik régi előfizetési dijakkal hátrálékban vannak, mielőbb küldjék be nyilatkozatukat a levonás engedélyezését illetőleg. Egyöntetüség kedvéért jó lenne, ha a levonások negyedéves részletekben előre eszközöltetnének. Egyházközségeknél is sok hátrálék van. Ezek bár részletekben leendő lefizetését is kérem folyóiratunk érdekében. Sigmond József szerkesztő.

GYERMEKVILÁG

Őrzse.

Egyszer volt, hol nem volt s ha nem volt, hát akkor is mondjuk, hogy élt egyszer egy városban egy kis leányka. Volt neki a ház háta mögött egy kis virágos kertje. Ez a kis leányka, akit, hogy el ne felejtsem, úgy hívtak, hogy Őrzse, minden szabad idejét ott töltötte abban a virágos kertben. Öntözgette, gyomlálgatta, kapálgatta a virágait s ha egyéb dolga nem volt, hát beszélgetett velük. Volt azonban annak a kis kertnek egy ágyása, amelybe még nem volt vetve semmi. Odament Őrzse az édesanyjához s kért tőle valami virágmagot.

Az édesanyja leemelt az ablakból egy kis földdel telt ládikót. Kis palánták voltak ebben a ládikóban.

— Miféle virágok ezek, édesanyám? — kérdezte Őrzse.

— Csak ültesd el őket; aztán öntözgessed, kapálgassad, gyomlálgassad rendesen. Meglátod, mennyi gyönyörüséged fog bennük telni.

Őrzse szépen megköszönte a palántákat. Elültette őket a kertjébe s öntözgette, kapálgatta, gyomlálgatta rendesen. S mindennap találgatta, hogy vajjon milyen virágok is lesznek azokból a palántákból.

Hát egyszer arra járt a libapásztor a szomszéd faluból. Akkorát nevetett, hogy még a virágok is felfüleltek.

— Mit nevetsz, te libapásztor? — kérdezte Őrzse csodálkozva.

— Hát ki látott még *káposztát* virágos kertben?— nevette vissza a libapásztorleányka a palántákra mutatva, amelyekről Őrzse azt hitte, hogy virágok. S már ment is tovább, hátra sem nézett. Azt az egyet ugyan jól tette. Legalább nem látta, hogy a kis leányka keserves sírásra fakadt. Hogy bánatában, vagy haragjában-e, azt hirtelenjében meg nem tudnám mondani. De azt meg, mert azt magam is láttam, hogy Őrzse azután háttal sem fordult a palántái felé. Az édesanyja hiába kérlelte, kiába intette, rá nem tudta venni, hogy öntözgesse, gyomlálgassa, kurálgassa őket rendesen. Egy öntöző kanna víz nem sok, de még annyit sem vitt reájuk Őrzse soha. No, ha nem, el is sárgultak, el is hervadtak a kis palánták. Még a virágok is megsajnálták őket. Kérlelni kezdték a kis leánykát:

— Öntözd meg őket is, Őrzse, hiszen ők is virágok!

Őrzse nem is hallgatott reájuk:

— Ugyan ki látott káposzta virágot? Ne is emlegessétek őket. Kár minden szóért.

Aztán, hogy Őrzse hajlíthatatan maradt, a virágok megkérték a harmatot, hogy itassa meg őket minden éjjel. Az eső is eljött és megöntözte őket. Erre a kis palánták föléledtek. S hogy

minden éjjel ihattak a harmat gyöngyöző csöppjeiből, kezdtek a boldogságtól gömbölyödni.

Örzse még ekkor sem törődött velük.

Hanem egyszer az történt, hogy Örzse édesanyja nagyon beteg lett. Csak sóhajtozott, csak panaszkodott s egy nap, ha akarta, ha nem, ágyban kellett maradnia. Az orvos komolyan csóválta a fejét. Magához hivta Örzsét:

— Tudsz-e főzni, kis leányom?

— Krunmplit már hámoztam, — válaszolta Örzse.

— No, akár tudsz, akár nem tudsz, mától fogva neked kell főznöd, mert édesanyádnak pihennie kell.

Örzse nem szólt egy szót sem, hanem azért oda állott az édesanyja ágyához:

— Mit főzzek, édesanyám?

— Egy kis gyenge levest, édes leányom, — válaszolta az édesanyja. S bizony, az első nap a leves csakugyan gyenge volt. De azután átjött a szomszédból a szomszédasszony s úgy megtanította Örzsét főzni, hogy az édesanyja nem győzte nyalni a száját evés után.

Örzse azután minden reggel korán fölkelt. Vette a kosarát s indult a piacra bevásárolni. Vett kalarábét, krumplit és petrezselymet.

S ekkor egy nap eszébe jutott, hogy neki nem is kell mindenért a piacra mennie! Hiszen vannak neki otthon a virágos kertben káposztái!

Vajjon nem pusztultak el azok a drága káposzták azóta? Örzsét kezdte furdalni a lelkiismerete, hogy annyira nem törődött velük.

Alig várta, hogy hazaérjen. Szaladt a konyhába, kitöltött egy kanna vizet. Az édesanyja csodálkozva kérdezte:

— Hová viszed azt a kanna vizet, édes leányom?

— Én bizony megyek, hogy megöntözzem azokat az én *drága jó káposztáimat* — felelte Örzse s már szaladt is ki a kertbe. A káposzták nem akartak hinni a szemüknek:

— Talán csak nem minket akarsz azzal a kanta vízzel megöntözni? — kérdezték csodálkozva.

— De bizony titeket, — felelte Örzse s olyan boldog pillantásokat vetett reájuk, hogy azok örömükben kétakkorát gömbölyödtek.

Balázs Ferenc.

Megfejtések: Ügyesek voltatok gyerekek. Most jól fejtettétek meg ketten is a légy falon való mászkálásának a titkát. A kitűzött könyvjutalmat *Deák Rózsika* I. g. o. t., Str. Ciobanilor 47. Vulcan, nyerte. Dicséretben részesült Vári Zoltán IV. elemi o. tanuló, Tirima Mare. A könyvet a lupeni-i tiszteletes bácsihoz küldjük, tőle kérd szépen Rózsika.

Húsvéti történet képekben.

(1-SŐ KÉP).

Nyulak játszadoznak,
Manci arra sétál,
Búbánatos arccal
a nyulak elé áll;
Köténykéjét tartja,
panaszolja: — „Üres".
„Megtöltjük", — biztatja
egyik tapsifüles.

(2-IK KÉP).

Szavatartó nyulak
útra kerekedtek,
Csak ők tudják, honnan,
tojást is szereztek,
A Manci kosarát
telistele rakták;
Tudom, csap is Manci
gavalléros traktát.

(3-IK KÉP).

No, Bandi, öntözhetsz,
verset is szavalhatsz,
Manci a szép szóért
mosollyal jutalmaz,
S hogy semmi se legyen
örömödnek híja:
Ime, piros tojás
fáradságod díja.

Rajzolta: MAKKAI PIROSKA.

Nyugtázás. Az egylet pénztárába február 23-tól március 23-ig rendes tagsági díjat fizettek: Pálffy Kálmán Simoneşti, Gy. Pap Domokosné Cluj, Létai László Timişoara, Ambrus Domokos Mureni, László Zsigmond Cristur, Thorer Józsefné Cluj, Dániel Zsigmond Vadu 1934-re; Filep Endre Deaj, Fazakas Olga Cluj 1932-re; Lengyel Ferencné Simeria 1934—1935-re; Gál Domokos Bădeni 1928-ra; Kiss Dénes Chichis 1930—1931-re.

Előfizetői díjat fizettek: Geréb Zsigmond Filiaş, Cseh Mózes Poiana Bleaca, Szász Ráki Cluj, Nagy Ferenc, Simó József, Özv. Bedó Józsefné, Málvinszky Ferencné, Jakabfy Lajosné, Gál József, Győrfi István Odorheiu 1934-re.

Cluj, 1934. március 23-án.

Gálfi Lőrinc pénztárnok.

Szerkesztői üzenetek.

Hiányzó Unitárius Közlönyök. Lapunk szerkesztősége újolag kéri olvasóinkat, hogy akinek az U. K. 1891. évi 3 szám, és az 1903. 8., 1908. 1. szám, vagy a Keresztény Magvető 1896. évi 3. 6 és 1923. évi 4 számok nélkülözhetően megvannak, küldje be azokat nekünk, mert a beköttetéshez ezek a számok szükségesek még. Egyuttal: *hálásan köszönjük* Antonya Mihály, lelkésztestvérünknek a mult számunkban kért hiányzó Unitárius Közlönyök nagyrészének megküldését.

Hegyi János, Belgium. Sajnálattal értesültünk kedves leveléből, hogy küldött könyveinket nem kapta meg. Most újolag küldtünk könyveket b. címére s ezuttal „ajánlva" tettük fel a küldeményt. Megigért hosszabb levelét viszont mi várjuk nagy szeretettel és türelmetlenül.

Irodalom rovatunkból helyszűke miatt több könyvismertetés kimaradt.

Sebestyén János, a cluji koll. tavaly végzett növendéke 10 előfizetőt gyűjtött. Hálásan köszönjük.

Az Unitárius Sajtó és Iratterjesztő árjegyzékének kibocsátása óta a következő árleszállítások történtek:

Dr. Gladden—Kiss: A keresztény pásztor és dolgozó gyülekezetek 120 lej, Dr. Borbély: Régi Torockó 30 lej, Ütő Lajos: Bölcső mellett 30 lej, Megnyilatkozásunk helye 30 lej, Myrtusok között 30 lej, Szent-Iványi: Jézus emberarca 50 lej, Ürmösi: Ószövetségi bibliai történetek 12 lej, Ürmösi: Az unitárius egyház rövid története 15 lej, Ferencz: Unitárius Káté 20 lej, Vári: Keresztény egyháztörénelem 30 lej, Ferencz—Vári: Unitárius kistükör 60 lej, Ferencz—Gálfi—Vári: Hittan 50 lej, Templomi énekeskönyv 30 lej.

Kérjük atiait, hogy a birtokukban levő régi árjegyzékünket megfelelően kiegészíteni és helyesbiteni szíveskedjenek, mert újabb árjegyzék kiadását ez idő szerint még mellőzhetőnek tartjuk.

Egyben szíves tudomásukra hozzuk, hogy az Unitárius Káté újabb kiadása már elkészült, a Templomi énekeskönyvek most vannak nyomás alatt és előreláthatólag április elején már szállithatók lesznek.

Elkészültek a kiadásunkban megjelenő kis imakönyvek kemény táblába kötve, aranykehely lenyomattal, fehér, fekete, bordó és sötétkék színekben, darabonként 15 lejért megrendelhetők.

E. K. Tanács 2278—933 számú határozatára bizományi áruink szétküldését megkezdtük, mely azonban tan könyveket, énekeskönyveket, bibliákat és imakönyveket nem foglal magában. Ezeket a szükséghez képest külön megrendelésre szállithatjuk.

Az Unitárius Közlöny megjelenik havonta.

Szerkesztő: **Szent-Iványi Sándor.**

MINERVA IRODALMI ÉS NYOMDAI MŰINTÉZET R.-T.